

Iktatószám: JK 228-3/2026

Tárgy: A Justh Zsigmond Városi Könyvtár 2025. évi beszámolója és 2026. évi munkaterve és 2026-2030 időszakra vonatkozó stratégiai terve.

**Orosháza Város Önkormányzat
Képviselő-testülete**

Tisztelt Képviselő-testület!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról szóló 1997. évi CXL. törvény 65. § (2a) pontja 2018. január 1-jétől hatályosan az alábbiak szerint rendelkezik: "A települési könyvtár az éves szakmai munkatervét és az éves szakmai beszámolóját – megőrzés és hozzáférhetővé tétel, valamint a könyvtári intézet részére történő digitális továbbítás céljából – a fenntartó általi elfogadást követően 15 napon belül megküldi a vármegyei hatókörű városi könyvtár részére." A fenti rendelkezés alapján elkészítettem a Justh Zsigmond Városi Könyvtár 2025. évre vonatkozó teljes szakmai beszámolóját, 2026. évre vonatkozó munkatervét.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár korábbi stratégiai terve a 2020–2025 közötti időszakra jelölte ki az intézmény alapvető irányait. Erre a dokumentumra építve készítettük el éves munkaterveinket, amelyek hozzájárultak a kiszámítható, tudatos és folyamatos működéshez. A stratégia és egyes fejezetei az elmúlt öt év során fontos hivatkozási alapként szolgáltak, és támogatást nyújtottak abban, hogy évről évre újabb eredményeket érjünk el. A stratégiai időszak lezárultával szükségessé vált a könyvtár következő öt évre vonatkozó elképzelések újragondolása, amelyeket a 2026–2030 közötti időszakra szóló tervünkben rögzítünk.

Az anyagok – nagy terjedelmükre tekintettel – elektronikus úton letölthetőek a www.oroehaza.hu weboldaltól. A beszámoló, a munkaterv és a stratégia megfelel a Kulturális és Innovációs Minisztérium által összeállított szempontoknak, követelményeknek.

1. A 2025. évi beszámoló rövid összefoglalója:

A 2025-re vonatkozó munkatervünkben úgy határoztuk meg ez évre vonatkozó céljainkat, hogy a 2024-es évfordulós esztendő után (alapításának 75. évfordulóját ünnepelte a könyvtár) 2025-ben ismét a hagyományos szolgáltatások és programok lesznek az előtérben, miközben jelentős feladatként várt ránk a teljes körű állományellenőrzés áprilisban, és az eszközlétár az év végén.

A pontos adatok rövid elemzése a 6-7. fejezetben olvasható. Amit érdemes kiemelni: ha az elmúlt tíz év adatait nézzük, mióta ugyanazokat a szempontokat vesszük figyelembe a statisztikai adatgyűjtés során, 2025-ben regisztráltuk a legtöbb könyvkölcsönzést és a legtöbb rendezvényt. A beszámoló mellékleteiben számos statisztikai adat látható, ezek közül kiemelném, hogy 2025-ben 2250 regisztrált

használója volt a könyvtárnak (70% nő, 30% férfi), 31089 kölcsönzött dokumentumot, 265 rendezvényt és összesen 26457 személyes használatot regisztráltunk.

A könyvtárhasználatra vonatkozó adatokat folyamatosan, havi rendszerességgel gyűjtjük. Az adatok összevetésénél több olyan szempont is van, amit mindenképp figyelembe kell venni. Az egyik, hogy mekkora az alap-területünk nagysága, amely 2017 óta az addigi 818 m²-ről 598 m²-re csökkent, miután előbb a földszinti számítógépes termet és az addigi hátsó folyosót, majd 2022 októberében a gyermekkönyvtári területünket is átadtuk a Petőfi Művelődési Központnak. Jelenleg tehát 27%-kal kisebb területen kell ugyanazokat a szolgáltatásokat ugyanolyan színvonalon biztosítani, mint korábban.

A másik mutató sem elhanyagolható, amikor éves szinten hasonlítunk össze adatokat: Orosháza lakossága folyamatosan csökken, amíg 2015-ben még 29394 lakosa volt a városnak, 2025-ben már csak 26605 (<https://nyilvantarto.hu/hu/statisztikak?stat=kozerdeku>).

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Férfiak	14005	13964	13920	13761	13732	13601	13418	13261	13079	12906	12764
Nők	15389	15264	15167	14983	14915	14743	14570	14332	14125	13993	13841
Összesen	29394	29228	29087	28744	28647	28344	27988	27593	27204	26899	26605

Fontos adat az állományba vett dokumentumok, azaz az új könyvek száma is. A táblázatból jól látszik, hogy hasonló, vagy épp egyre kisebb összegből – a könyvtárak emelkedéséből adódóan – egyre kevesebb könyvet tudtunk vásárolni.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Állományba vett dokumentum	2982	2063	1682	1952	1997	2355	2824	2201	1873	1658	1741
Állományból kivont dokumentum	2469	4936	978	408	1486	3172	2337	6837	786	2592	3616
Állomány összesen	70510	67637	67790	69885	70396	70181	70067	65431	66518	65584	63709
Állománygyarapítás összege (ezer Ft)	3723	3006	3527	3484	4421	5848	7292	6517	6498	6398	6191

Végül lényeges szempont az adatok elemzésénél a nyitva tartott napok száma, ami az elmúlt években a járvány- és a gazdasági helyzet miatt nagyon különbözően alakult. A különböző indokú és szintű bezárások 2020-tól sajnos éves szinten is azt eredményezik, hogy nagyon nehéz összehasonlítani egy-egy év adatait, és azokból trendekre, változási irányokra következtetni:

- 2020-ban március közepétől zártunk be hosszabb időre, (bár volt olyan időszak, amikor különböző feltételekkel a zárás ellenére megoldott volt a kölcsönzés),
- 2022-ben az első két hétben voltunk zárva (de a Könyvtárponthon keresztül a bejárati ajtónál és házhoz szállítás formájában lehetőség volt a kölcsönzésre),
- 2023 és 2024 januárjának első két hetében, (sőt, 2023-ban június 26-tól július 7-ig is) szintén zárva volt a könyvtár (takarékosági okokból),
- 2025-ben pedig március 31. és április 21. között voltunk zárva, ezúttal teljes körű állományellenőrzés miatt.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nyitva tartott napok	288	290	290	280	282	172	180	270	247	248	244

2025 áprilisában teljes körű állományellenőrzést, novemberben pedig eszközléltárt végeztünk. Júliusban és augusztusban Orosháza Város Önkormányzat belső ellenőrzése „A közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézése, a közzétételi kötelezettség teljesítése, szabályozottságának és szabályszerűségének ellenőrzése” tárgyában szabályszerűségi ellenőrzést végzett, az ellenőrzési jelentés elérhető a könyvtár honlapján.

2025-ben sikeresen pályáztunk a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumánál a „Lapozz velünk!” olvasásnépszerűsítő program megvalósítására 500.000 Ft értékben. A pályázat célja, hogy a 13-17 éves korosztály számára olyan könyvtárlátogatásokat szervezzünk, ahol játékos formában ismerhetik meg a könyvtár különböző részlegeit, szolgáltatásait.

Mindezek mellett külső helyszíneken – versmondó- és szavalóversenyeken, óvodai és iskolai foglalkozásokon – is jelen voltunk.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium döntése alapján a könyvtár a 2025-2029-es időszakra ismét elnyerte a Minősített Könyvtár cím elismerést. A szakmai anyag letölthető a könyvtár honlapján a Minőségirányítás menüpont alatt. A díjat a magyar kultúra napján, 2025. január 22-én vehettük át a Hagyományok házában.

2025 januárjában egy sikeres auditot követően Családbarát Szolgáltatóhely minősítést is kapott a könyvtár. „Sikeresen elérte a Családbarát Munkahely/Szolgáltató Hely tanúsító védjegy minősítést. Köszöntjük Önt, mint a Családbarát Hely tanúsító védjegy tulajdonosát. A mai naptól az Ön szervezete jogosulttá válik a Családbarát Hely tanúsító védjegy záródokumentumainak és arculati elemeinek használatára.” A Családbarát védjegyről bővebben a <https://csalad.hu/vedjegy/> oldalon lehet tájékozódni.

Jelen beszámoló egy sablonterv alapján készült, melynek szempontjait a Kulturális és Innovációs Minisztérium állította össze.

2. A 2026. évi munkaterv rövid összefoglalója:

Jövőképünk egy olvasott, tájékozott, befogadó és elfogadó társadalom. A könyvtár saját eszközeivel - gyűjteményével, szolgáltatásaival, rendezvényeivel és munkatársaival - tesz azért, hogy a város élő és élhető legyen minden orosházi számára.

2026-ban már az új, 2026-2030-as időszakra vonatkozó Stratégiai terv határozza meg a munkaterv alapját. A kiemelt célterületek némileg módosultak (ld. 2. Stratégiai célok végrehajtása), ugyanakkor az alapvető feladataink változatlanul jelen lesznek a mindennapjainkban. Törekszünk rá, hogy az az emelkedő tendencia, amely a kölcsönzött dokumentumok, a regisztrált használók vagy a rendezvények számát jellemezte az elmúlt években, megmaradjon. Igyekszünk úgy alakítani a dokumentum beszerzést, hogy az olvasói igényeket maximálisan figyelembe vegyük. A különféle statisztikai mutatókat továbbra is folyamatosan, havi szinten nyomon követjük, annál is inkább, mivel könyvtárunk is jelentkezett a Kulturális és Innovációs Minisztérium Könyvtári kihívás elnevezésű pályázatára, melynek célja „az olvasóközönség növekedése, a kölcsönzések növekedése, valamint a rendezvények, programok látogatóságának növekedése”. 2026-ban várhatóan három nagyobb versenynek leszünk házigazdái: Justh Zsigmond szavalóverseny, a Kazinczyról elnevezett Szép Magyar Beszéd verseny, Gyopárka Tündér mesemondó verseny. Ezekén túl is tervezünk előadásokat, beszélgetéseket, koncerteket, illetve a könyvtárban működő csoportok (Justh Zsigmond olvasókör, Műkedvelő biblioterápiás csoport, LélekVitamin Klub, Vakok és gyengénlátók orosházi körzeti csoportja) is minden hónapban találkoznak majd. Mindezeket kiegészítendő - a város Idősügyi koncepciójához csatlakozva - a tervek szerint felnőtt kreatív kézműves foglalkozássorozatot is indítunk 2026-ban. A helyi írók, költők számára továbbra is bemutakozási lehetőséget kínálunk közönségtalálkozók, könyvbemutatók formájában. 2026-ban egyes programjainkkal kapcsolódni fogunk a településünk várossá nyilvánításának 80. évfordulójához, valamint olyan kiemelt országos eseményekhez, mint a magyar kultúra napja, a költészet napja, az ünnepi könyvhét, vagy az Országos Könyvtári Napok.

A konkrét feladatokat felelősökkel és határidővel a munkaterv részét képező Cselekvési tervben határoztuk meg.

3. A 2026 -2030. időszakra vonatkozó stratégiai tervének rövid összefoglalója:

A 2026-2030-as könyvtári stratégiánk címe: Justh Zsigmond Városi Könyvtár – a közös pont. Azért közös pont, mert kell lennie közös pontnak, közös pontoknak az életünkben. 2026-ban olyan szinten megosztott társadalomban élünk, amire régen volt példa: az eltérő politikai vélemények élesen ütköznek egymással, a különböző társadalmi rétegek problémái egymás számára szinte ismeretlenek, miközben a generációk közötti kommunikáció lassan megszűnni látszik. Hisszük, hogy a könyvtár lehet egy közös pont, ami összekapcsolja a különböző nézeteket.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár előző stratégiai terve a 2021-től 2025-ig terjedő időszakra határozta meg a könyvtár alapvető irányát. Az a stratégiai terv a

koronavírus-járványt követő időszak feladatait helyezte előtérbe. A dokumentum alapján készítettük el éves munkaterveinket, melyek segítettek a kiszámítható, tervezett és folyamatos munkát. A dokumentum és annak egyes részei hivatkozási alapként szolgáltak az elmúlt öt évben, és segítettek évről-évre újabb és újabb eredményeket elérni. Azonban a járványhelyzet enyhülése, az azt követő energiaválság, valamint ezeknek a könyvtárra gyakorolt közvetlen hatásai olyan jelentősen megváltoztatták a külső és belső körülményeket, hogy egy új stratégiai terv megalkotása akkor is szükségszerűvé vált volna, ha nem telt volna el időközben öt év. A stratégiai tervezés célja, hogy megrajzoljon egy lehetséges jövőt a könyvtárnak, a könyvtárosoknak és a könyvtárhasználóknak.

Könyvtárunk jelmondata: Justh Zsigmond Városi Könyvtár – Ahol az olvasó terem(t). A szlogen visszaköszön honlapunkon, levelezésünkben, és minden hivatalos dokumentumunkon. A szöveg egyrészt nyilvánvalóan utal az olvasóteremre, mint egy nyugalmat, elmélyült munkát, kikapcsolódást biztosító térre, mellyel könnyen beazonosítható a könyvtár. Másrészt utal az olvasóvá nevelés, olvasásfejlesztés könyvtári szerepére, a helyre, ahol valakiből olvasó válik, a helyre, ahol teremnek az olvasók. Harmadrészt pedig – a zárójelbe tett „t” betű segítségével – utal a könyvtár foglalkoztató tér-, alkotóműhely- jellegű szerepére, arra a nyüzsgő, forgalmas, színes helyre, ahol olykor kézzelfogható tárgyakat, máskor irodalmi, zenei, művészi élményeket, értékeket teremtenek közösen a könyvtár olvasói.

Ami a változásokat illeti az öt évvel korábbi állapothoz képest, a legjelentősebb, hogy alapterületünk 2022 októberében 750 m²-ről 598 m²-re csökkent, miután a gyermekkönyvtári területünket átadtuk a Petőfi Művelődési Központnak, a gyermekkönyvtárat pedig az addigi olvasóterembe költöztettük. 2022-től jelentősen csökkent a nyitvatartásunk is: szombatonként csak minden hónap első és harmadik szombatján tartunk nyitva.

Mindeközben fejlesztések is történtek. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2022-es támogatásának köszönhetően az olvasóteremből átalakított gyermekkönyvtárban kicserélték a linóleumot, kifestették a falakat. Kialakításra került egy állandó, lépcsős dobogó a gyermekkönyvtár hátsó részében, ahol rendezvény esetén a vendégek, előadók ülhetnek le, a hétköznapokon pedig a kisebb bútorokat, színes párnákat kihelyezve a gyermekek vehetik azt igénybe. A belső térben elhelyezett új polcok gurulós, úgynevezett úszópolcok, az asztalok, székek ugyancsak könnyen mozdíthatóak, hogy rendezvények esetén egyszerűen és gyorsan át lehessen rendezni a teret. A gyermekkönyvtárban kicseréltük a fali polcokat, valamint a könyvtárosspultot is egy kisebbre, illetve új, ajánló polcokat is készítettünk. A meglévő műanyag felületű székeinket megtartottuk, de új ülőpárnákat varrattunk rájuk, ez különösen a hűvösebb időszakban jelent nagyobb kényelmet. Szintén a rendezvények miatt vált fontossá, hogy állandó jelleggel a rendelkezésünkre álljon egy beépített projektor mennyezeti konzollal, motoros vetítővászonnal, hangosítással. A támogatásnak köszönhetően egységesebbé vált a felnőtt könyvtár is, ahol a legrégebbi polcokat tudtuk lecserélni. A világítást illetően teljes körű energetikai felújítást végeztünk el: ahol lehetett, a beépített armatúrákat a neon fénycsövekkel együtt LED-panelekre cseréltük, ahol pedig ez nem volt gazdaságosan megoldható, ott magukat a neoncsöveket cseréltük le LED-csővekre.

Az első, 2016-2020-as időszakra vonatkozó stratégiai tervünkhöz képest sokat fejlődünk a minőségirányítás területén. Megfogalmazódtak és rögzítésre kerültek a munkafolyamatok a szolgáltatási előírásokkal és kockázati elemzésekkel,

JUSTH ZSIGMOND

VÁROSI KÖNYVTÁR

AHOL AZ OLVASÓ TEREM(T)

folyamatosan frissül a partneri lista, rendszeresen kérjük és várjuk a használói visszajelzéseket, meghatározott időközönként értékeljük egymás, valamint a könyvtár munkáját, figyeljük a statisztikai adatokat és a PDCA jegyében reagálunk is a változásokra. Honlapunkon minden információ naprakész.

A könyvtár a közös pont. Közös élményekkel, közös értékekkel, közösségekkel. A könyvtár a helyi kultúra és közélet szerves része, a különböző nézetek és eltérő vélemények találkozási pontja. Minden nap azért dolgozunk, hogy a könyvtár - kortól, nemtől, társadalmi helyzettől függetlenül, az olvasás népszerűsítését kiemelten kezelve - mindenki számára hasznos, elérhető, elfogadott és elismert, mindenki által használt intézmény legyen.

Jövőképünk egy olvasott, tájékozott, befogadó és elfogadó társadalom. A könyvtár saját eszközeivel - gyűjteményével, szolgáltatásaival, rendezvényeivel és munkatársaival - tesz azért, hogy a város élő és élhető legyen minden orosházi számára.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a Justh Zsigmond Városi Könyvtár vezetőjének 2025. évre vonatkozó szakmai beszámolóját, 2026. évre vonatkozó munkatervét, valamint a 2026-2030 időszakra vonatkozó stratégiai tervét.

Végrehajtásért felelős: Dr. Tatár Zoltán jegyző a határozat közléséért

Határidő: azonnal

Orosháza, 2026. február 6.

Buzai Csaba
igazgató